

PARLAMENT EUROPEJSKI

2004

2009

Dokument z posiedzenia

29.8.2007

B6-0324/07

PROJEKT REZOLUCJI

zamykającej debatę nad oświadczeniem Komisji

zgodnie z art. 103 ust. 2 Regulaminu

złożyli Vittorio Prodi, Alfonso Andria, Jean Marie Beaupuy i Marios Matsakis

w imieniu grupy politycznej ALDE

w sprawie klęsk żywiołowych mających miejsce bieżącego lata

Rezolucja Parlamentu Europejskiego w sprawie klęsk żywiołowych mających miejsce bieżącego lata

Parlament Europejski,

- uwzględniając art. 2, 6 oraz 174 Traktatu WE,
- uwzględniając swoje rezolucje: z dnia 7 września 2006 r. w sprawie pożarów lasów oraz powodzi w Europie, z dnia 5 września 2002 r. w sprawie powodzi w Europie¹, z dnia 14 kwietnia 2005 r. w sprawie suszy w Portugalii², z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie suszy w Hiszpanii³, z dnia 8 września 2005 r. w sprawie katastrof naturalnych (pożarów i powodzi) w Europie⁴ oraz rezolucje z dnia 18 maja 2006 r. w sprawie klęsk żywiołowych (pożary, susze i powodzie) – aspekty związane z rolnictwem⁵, aspekty związane z rozwojem regionalnym⁶ i aspekty związane z ochroną środowiska naturalnego⁷,
- uwzględniając dwa wspólne przesłuchania publiczne zorganizowane przez Komisję Rozwoju Regionalnego, Komisję Ochrony Środowiska Naturalnego, Zdrowia Publicznego i Bezpieczeństwa Żywności oraz Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi w sprawie „Europejskiej strategii walki z klęskami żywiołowymi” (z dnia 20 marca 2006 r.) oraz w sprawie „Europejskich sił ochrony ludności: EuropeAid” (z dnia 5 października 2006 r.),
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 23 października 2001 r. ustanawiającą mechanizm wspólnotowy ułatwiający wzmocnioną współpracę w interwencjach wspierających ochronę ludności (2001/792/WE, Euratom)⁸, nadchodzące przyjęcie przekształconej decyzji Rady ustanawiającej Wspólnotowy Mechanizm Ochrony Ludności oraz stanowisko Parlamentu z dnia 24 października 2006 r.⁹,
- uwzględniając Protokół z Kioto do Ramowej konwencji ONZ w sprawie zmian klimatu (UNFCCC) z grudnia 1997 r. oraz ratyfikację Protokołu z Kioto przez Wspólnotę w dniu 4 marca 2002 r.,
- uwzględniając sprawozdanie Komisji nr 21553 w sprawie zmian klimatycznych oraz europejskiej gospodarki wodnej;
- uwzględniając rozporządzenie dotyczące monitorowania wzajemnego oddziaływania

¹ Dz.U. C 272 E, z 13.11.2003, str. 471.

² Dz.U. C 33 E, z 9.2.2006, str. 599.

³ Dz.U. C 92 E, z 20.4.2006, str. 414.

⁴ Dz.U. C 193 E, z 17.8.2006, str. 322.

⁵ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0222.

⁶ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0223.

⁷ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0224.

⁸ Dz.U. L 297, z 15.11.2001, str. 7.

⁹ Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0286.

lasów i środowiska naturalnego (Forest Focus),

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 3 listopada 1998 r. w sprawie strategii leśnej dla Unii Europejskiej (COM (1998)0649),
- uwzględniając wniosek Komisji z dnia 29 września 2004 r. w sprawie programu LIFE+ oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 2 maja 2005 r. w sprawie instrumentu finansowego na rzecz środowiska (LIFE+): programu wieloletniego 2007-2013,
- uwzględniając swoją rezolucję z dnia 15 czerwca 2006 r. w sprawie zmienionej strategii zrównoważonego rozwoju¹,
- uwzględniając 12. punkt konkluzji Rady Europejskiej w Brukseli obradującej w dniach 15-16 czerwca 2006 r.,
- uwzględniając wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiającego Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (COM(2005)0108) oraz stanowisko Parlamentu Europejskiego z dnia 18 maja 2006 r.²,
- uwzględniając swoją rezolucję legislacyjną z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie wspólnego stanowiska Rady mającego na celu przyjęcie dyrektywy w sprawie oceny zagrożenia powodziowego i zarządzania nim³,
- uwzględniając decyzję Rady z dnia 5 marca 2007 r. ustanawiającą Instrument Finansowy Ochrony Ludności (2007/162/WE, Euratom)⁴,
- uwzględniając konkluzje Rady ds. Wymiaru Sprawiedliwości i Spraw Wewnętrznych z posiedzenia w dniach 12-13 czerwca 2007 r. dotyczące usprawnienia zdolności koordynacyjnej Centrum Monitorowania i Informacji (MIC) w ramach wspólnotowego mechanizmu ochrony ludności;
- uwzględniając raport Michela Barniera z dnia 9 maja 2006 r. zatytułowane „Europejskie siły ochrony ludności: Europe Aid”,
- uwzględniając 12. punkt konkluzji prezydencji z posiedzenia Rady Europejskiej w Brukseli, które odbyło się w dniach 15-16 czerwca 2006 r., dotyczący zdolności reagowania Unii na sytuacje nadzwyczajne, kryzysowe i katastrofy,
- uwzględniając komunikat Komisji w sprawie niedoboru wody i susz w Unii Europejskiej⁵,
- uwzględniając art. 103 ust. 2 Regulaminu,

A. mając na uwadze, że latem 2007 r. w całej południowej Europie odnotowano szczególnie gwałtowne pożary lasów i inne gwałtowne pożary, w wyniku których straciło życie wielu

¹ *Teksty przyjęte*, P6_TA(2006)0272.

² *Teksty przyjęte*, P6_TA(2006)0218.

³ *Teksty przyjęte*, P6_TA(2007)0143.

⁴ Dz.U, L 71, z 10.3.2007, str. 9.

⁵ COM(2007) 414 wersja ostateczna.

obywateli europejskich, również pełnych poświęcenia strażaków, oraz które spowodowały znaczne szkody materialne i środowiskowe; mając na uwadze, że obszary strawione przez ogień tylko w lipcu odpowiadają łącznej powierzchni obszarów spalonych w całym zeszłym roku; mając na uwadze, że w sierpniu Grecja przeżyła tragedię narodową w wyniku pożarów, które pod względem liczby ofiar zalicza się do największych na całym świecie od roku 1871,

- B. mając na uwadze fakt, że całkowita objęta pożarami powierzchnia roślinności i lasów europejskich wyniosła tego lata ponad 500 000 hektarów, w tym tereny mające znaczenie dla Wspólnoty (SCI) będące częścią sieci Natura 2000 i inne obszary o znacznej wartości z ekologicznego punktu widzenia, charakteryzujące się ekologicznym powiązaniem z całym regionem oraz mając na uwadze, że krajami, które najbardziej ucierpiały są Grecja, Włochy, Bułgaria, Cypr, Chorwacja, Była Jugosłowiańska Republika Macedonii, Hiszpania (w szczególności Wyspy Kanaryjskie) i Albania,
- C. mając na uwadze, że w okresach suszy, które stają się coraz dłuższe, odnowa lasów po pożarze będzie zawsze trudniejsza, z czego wynika ryzyko pustynnienia,
- D. mając na uwadze, że w ostatnich latach w Europie dochodzi coraz częściej do ekstremalnych warunków klimatycznych, jak uporczywe susze i wysokie temperatury, które powodują rozprzestrzenianie się pożarów lasów, pogłębianie w wielu regionach pustynnienia, negatywne skutki dla rolnictwa, hodowli bydła i dziedzictwa leśnego; na innych obszarach natomiast burze i wyjątkowo ulewne deszcze powodują rekordowe powodzie i szkody związane z osuwiskami ziemi,
- E. mając na uwadze niszczycielskie skutki ekonomiczne i społeczne klęsk żywiołowych dla gospodarki regionalnej, działalności produkcyjnej, różnorodności środowiska i turystyki,
- F. mając na uwadze, że pożary lasów w dużym procencie powodowane są umyślnie przez podpalaczy w celu uzyskania zgody na budowę na uprzednio chronionych obszarach leśnych,
- G. mając na uwadze, że w ostatnich pożarach lasów pustoszących Grecję śmierć poniosło ponad 60 osób, wiele osób doznało obrażeń, spłonęły tysiące hektarów lasów i zarośli, zginęły zwierzęta, zniszczonych zostało wiele domów i nieruchomości, a unicestwionych szereg miejscowości; mając na uwadze, że podczas kryzysu jednego dnia zgłoszono 170 niezależnych pożarów lasów w różnych częściach Grecji,
- H. mając na uwadze, że Włochy zostały dotknięte klęską powodzi w środkowo-północnej części kraju oraz suszą i pożarami na południu,
- I. mając na uwadze, że w tym samym czasie w innych częściach Europy wystąpiły gwałtowne powodzie, zwłaszcza w Wielkiej Brytanii, w wyniku których straciło życie co najmniej 10 osób, zniszczone zostały domostwa, szkoły, infrastruktura i rolnictwo, przy czym straty szacowane są na 5 mld euro, przerwane zostały dostawy czystej wody dla ponad 420 000 osób, co doprowadziło do przesiedlenia wielu osób i przyniosło znaczące straty przedsiębiorstwom i branży turystycznej; mając na uwadze, że wyjątkowo intensywne i dochodzące do 142 mm dziennie opady deszczu w regionie West Midlands w Wielkiej Brytanii spowodowały dodatkową nagłą powódź, która w znacznym stopniu

zniweczyła podjęte przez służby ratunkowe wysiłki zmierzające do zapewnienia ochrony przeciwpowodziowej wobec podnoszącego się poziomu wód w rzekach i zapobieżenia dalszym zniszczeniom infrastruktury i własności przez usuwiska,

- J. mając na uwadze, że ze względu na coraz bardziej gorącą i suchą porę letnią w południowej Europie pożary lasów i inne gwałtowne pożary są zjawiskiem powtarzającym się, lecz co roku ich nasilenie i lokalizacja geograficzna znacznie się różnią; mając na uwadze, że jak zauważono w komunikacie Komisji w sprawie susz, na tendencję do występowania tych katastrofalnych zjawisk mają również wpływ zmiany klimatyczne i jest ona związana z coraz częstszymi falami upałów i suszy,
- K. mając na uwadze, że częstotliwość występowania klęsk żywiołowych i katastrof wywołanych działalnością człowieka, ich dotkliwość, złożoność i rozmiary ich skutków znacząco wzrosły w ostatnich latach w Europie, mając na uwadze, że niszczycielskie skutki tych katastrof są zaostrzane przez politykę planowania, rozwoju i zagospodarowania przestrzeni, która prowadzi do wzrostu ryzyka rozprzestrzeniania się ognia i redukcji naturalnego osuszania i retencji wody w środowisku,
- L. mając na uwadze, że coraz częstsze występowanie fal upałów ma nieporównywalnie większy wpływ na najbardziej narażone grupy społeczne, zwłaszcza osoby starsze, i bardzo często prowadzi do wypadków i śmierci;
- M. mając na uwadze, że wspólnotowy mechanizm ochrony ludności został uruchomiony dziewięć razy w ciągu pięciu tygodni z powodu tego samego rodzaju sytuacji kryzysowych, z których siedem miało miejsce jednocześnie; mając na uwadze, że we wszystkich tych sytuacjach kryzysowych pomoc państw członkowskich była niewystarczająca do zapewnienia szybkich i odpowiednich działań w zakresie ochrony ludności;
- N. mając na uwadze, że przewodniczący Komisji Rozwoju Regionalnego Parlamentu Europejskiego i komisarz UE ds. polityki regionalnej zwrócili się w ciągu ostatnich 12 miesięcy do prezydencji Rady z wezwaniem o podjęcie decyzji odnośnie nowego rozporządzenia w sprawie Funduszu Solidarności zważywszy na fakt, że Parlament Europejski przyjął stanowisko w tej sprawie już w maju 2006 r.,
 - 1. solidaryzuje się z rodzinami osób, które straciły życie, i z mieszkańcami obszarów dotkniętych klęską oraz składa hołd strażakom, specjalistom i ochotnikom za ich niestrudzoną pracę na rzecz gaszenia pożarów, ratowania ludzi i ograniczenia zakresu szkód spowodowanych klęskami żywiołowymi, które wystąpiły tego lata;
 - 2. docenia solidarność, jaką wykazała Unia Europejska, jej państwa członkowskie oraz inne państwa w czasie pożarów lasów, niosąc regionom potrzebującym pomoc w postaci floty powietrznej, sprzętu gaśniczego oraz wiedzy specjalistycznej, jak również chwalebne wsparcie udzielone właściwym władzom i służbom ratowniczym;
 - 3. uważa, że zasięg tych wydarzeń i ich konsekwencje wykraczają poza skalę i możliwości regionalne i krajowe oraz pilnie wzywa do przygotowania nowych i bardziej skutecznych instrumentów europejskich; w związku z tym ubolewa nad brakiem reakcji i działań w związku z propozycją utworzenia europejskich sił ochrony ludności, które mogłyby

natychmiastowo reagować w sytuacjach kryzysowych na szczeblu europejskim (raport M. Barniera), o które Parlament już wielokrotnie upominał się w sprawozdaniach; uważa, że tego rodzaju siły odgrywałyby zasadniczą rolę szczególnie w prewencji, zarządzaniu i podczas odbudowy;

4. uznaje wkład Centrum Monitorowania i Informacji (MIC) we wspieranie i ułatwianie mobilizacji i koordynacji pomocy w zakresie ochrony ludności podczas sytuacji kryzysowych; zauważa jednak, że zasoby państw członkowskich służące zwalczaniu pożarów lasów, zwłaszcza sprzęt lotniczy, są ograniczone i nie zawsze możliwe jest udzielenie pomocy w sytuacji kiedy dane państwo potrzebuje swych zasobów na własnym terenie; zauważa, że w rezultacie niektóre państwa członkowskie otrzymały pomoc mniejszą niż potrzebowały i musiały liczyć na pomoc gwarantowaną umowami dwustronnymi z państwami spoza UE; ubolewa w związku z tym, że w niektórych przypadkach UE jako całość nie okazała wystarczającej solidarności;
5. stanowczo nalega, aby Rada podjęła bez dalszej zwłoki decyzję w sprawie nowego rozporządzenia dotyczącego Funduszu Solidarności UE, biorąc pod uwagę, że Parlament przyjął swe stanowisko maju 2006 r.; uważa, że nowe rozporządzenie, które – między innymi – obniża progi wymagane do uruchomienia Funduszu Solidarności UE, będzie w stanie naprawić szkody sprawnie, elastycznie i szybciej oraz powinno mieć zastosowanie do naprawy uszkodzonej infrastruktury drogowej i kolejowej; wzywa obecną prezydentkę portugalską, a także ministrów finansów, środowiska i rozwoju regionalnego UE, do podjęcia natychmiastowych i stanowczych działań;
6. uważa, że świeże doświadczenia i doświadczenia ostatnich lat pokazują potrzebę wzmocnienia zdolności zapobiegania, gotowości i reagowania Wspólnoty w dziedzinie ochrony ludności w sytuacji wystąpienia pożarów lasów i innych gwałtownych pożarów, oraz stanowczo nalega, aby Komisja podjęła działania w tym kierunku;
7. przyjmuje z zadowoleniem niedawną decyzję Rady z dnia 5 marca 2007 r. ustanawiającą Instrument Finansowy Ochrony Ludności i uważa, że działania otrzymujące pomoc finansową z tego instrumentu powinny być widocznym wyrazem europejskiej solidarności i tworzyć europejską wartość dodaną w sprawnym usuwaniu skutków klęsk żywiołowych; wyraża jednakże zaniepokojenie faktem, że suma przyznana dla potrzeb tego nowego instrumentu nie będzie wystarczająca do skutecznej realizacji jego ambitnych zadań;
8. zachęca Komisję do przeanalizowania możliwości zaplanowanego dostępu do dodatkowych środków mających na celu zapewnienie szybkiej reakcji w przypadku poważnych sytuacji kryzysowych, które pochodziłyby z innych źródeł, w tym z rynku komercyjnego; sugeruje, by koszty sił szybkiego reagowania pokryte zostały ze środków instrumentu finansowego ochrony ludności;
9. podkreśla w tym kontekście konieczność dalszego rozwoju zdolności szybkiego reagowania opartej na jednostkach ochrony ludności państw członkowskich, zgodnie z wezwaniem sformułowanym przez Radę Europejską w Brukseli w dniach 16-17 czerwca 2006 r.;
10. podkreśla, że klęski żywiołowe, a w szczególności pożary lasów, poważnie zagroziły w tym roku zabytkom i stanowiskom archeologicznym, które mają wielkie znaczenie dla

europiejskiego dziedzictwa kulturowego;

11. zachęca Komisję do zbadania możliwości współpracy z krajami sąsiadującymi z UE i z innymi państwami trzecimi w zakresie walki z katastrofalnymi pożarami oraz wymiany najlepszych wzorców lub zdolności w okresie niebezpiecznych miesięcy letnich w celu lepszego przygotowania się na sezon pożarów lasów w 2008 r.;
12. podkreśla konieczność opracowania bardziej zdecydowanych środków mających na celu zapobieganie klęskom żywiołowym; niecierpliwie oczekuje w związku z tym na publikację przez Komisję w 2008 r. dwóch analiz zmierzających do utworzenia zintegrowanej strategii zapobiegania klęskom żywiołowym;
13. wyraża zaniepokojenie rosnącą liczbą klęsk spowodowanych ekstremalnymi warunkami klimatycznymi, które według specjalistów mogą być w znacznym stopniu przypisane zmianie klimatu spowodowanej globalnym ociepleniem; w związku z powyższym wzywa państwa członkowskie do podjęcia koniecznych kroków w celu przestrzegania celów wyznaczonych Protokołem z Kioto oraz wzywa Komisję do podjęcia działań, które zapewnią poszanowanie podjętych w Kioto zobowiązań oraz ich kontrolę;
14. uważa, że rezolucja z dnia 15 czerwca 2006 r. w sprawie zmienionej strategii zrównoważonego rozwoju zawiera kluczowe elementy i zasady, które należy stosować i wzywa do terminowego wprowadzenia strategii w życie;
15. uważa, że najważniejszą rolę do odegrania mają nie działania usuwające skutki katastrofy, ale globalne i regionalne działania prewencyjne;
16. wzywa do szeroko zakrojonej dbałości o lasy, aby maksymalnie zredukować zagrożenie pożarowe, rozprzestrzenianie się i szybkość pożarów; podkreśla, że odzyskana biomasa może przyczynić się do ekonomicznej opłacalności takiej operacji;
17. oczekuje, że wszystkie państwa członkowskie będą miały wszechstronne i skuteczne plany usuwania skutków pożarów lasów, w tym procedury ewakuacji ludności cywilnej podlegające regularnej kontroli i ocenie na scentralizowanym szczeblu UE;
18. ubolewa nad faktem, że tak wiele pożarów lasów okazało się być skutkiem podpalenia; wzywa państwa członkowskie do bezzwłocznego ścigania podpalaczy i postawienia ich przed sądem, tak aby powstrzymać wszelkie dalsze rozmyślnie karygodne postępowanie;
19. ubolewa nad faktem, że celowo wywołane pożary są rezultatem spekulacji gruntami; uważa w związku z tym, że nadszedł czas, aby wprowadzić przepisy unijne chroniące strawione ogniem tereny leśne przed wykorzystywaniem ich następnie jako grunty budowlane oraz obowiązkowy program zalesiania po pożarach lasów;
20. uważa, że skutki tego rodzaju klęski mogą być sprawnie usuwane tylko na szczeblu Wspólnoty i w związku z tym domaga się efektywnych działań na wyższym europejskim szczeblu, przy wykorzystaniu, jeśli okaże się to konieczne, nowych instrumentów Wspólnoty na rzecz zapobiegania i rozwiązywania skutków tego problemu;
21. wzywa do lepszego wykorzystania istniejących finansowych i technicznych środków oraz

zdobyczy naukowych w dziedzinie prewencji i łagodzenia skutków klęsk;

22. wzywa państwa członkowskie do zaostrzenia kar za przestępstwa szkodzące środowisku, a zwłaszcza za akty podpalania lasów, i uważa, że szybkie i sprawne dochodzenie ustalające kto ponosi odpowiedzialność, wraz z następującą po nim proporcjonalną do czynu karą, zniechęci do lekceważących i umyślnych zachowań;
23. wzywa Komisję i państwa członkowskie do przeglądu polityki planowania i zagospodarowania przestrzennego oraz najlepszych wzorców w świetle ostatnich badań nad zwiększonym ryzykiem powodziowym i pożarowym spowodowanym przez sposób, w jaki zarządzane są grunty, siedliska i osuszanie, oraz do promowania bardziej zrównoważonej polityki ułatwiającej na tyle na ile to możliwe naturalne osuszanie i retencję wody w środowisku, jednocześnie zwiększając możliwości kontroli powodziowej i infrastruktury nawadniania i osuszania w celu ograniczenia szkód powodowanych gwałtownymi opadami deszczu;
24. wzywa Komisję do przeprowadzenia większej liczby badań mających na celu lepsze zapobieganie pożarom lasów i znalezienie lepszych metod i materiałów służących gaszeniu pożarów lasów, oraz badań nad ewentualną zmianą polityki i praktyki zalesiania, biorąc pod uwagę ciągle rosnące zagrożenie pożarowe w państwach członkowskich UE;
25. wzywa Komisję do podjęcia dogłębnej analizy następstw i skutków klęsk żywiołowych, zwłaszcza tych dotyczących unijnych lasów, ujmując w niej oddziaływanie na obszary objęte siecią Natura 2000, oraz do przedstawienia propozycji rozwoju wspólnotowej polityki kontrolowania pożarów lasów i propozycji wspólnego protokołu w sprawie zapobiegania pożarom i ich zwalczania;
26. wzywa Komisję i wszystkie odpowiednie władze publiczne do wzięcia pod uwagę zmiany klimatu i zwiększonego prawdopodobieństwa wystąpienia katastrof, takich jak powodzie i pożary lasów, podczas opracowywania budżetów i rezerwy budżetowej na wypadek sytuacji kryzysowej dla służb ratowniczych i programów takich jak Fundusz Solidarności w celu zmniejszenia szkód;
27. zobowiązuje przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, rządów państw członkowskich oraz władzom regionalnym obszarów dotkniętych pożarami i powodzią.